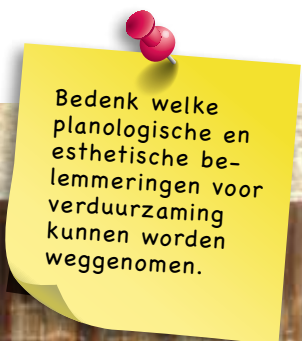

Bouw- en woningtoezicht en de energietransitie

De gebouwde omgeving speelt een belangrijke rol bij de energietransitie. Bij nieuwbouw worden al mooie resultaten geboekt, maar de echte klapper moet komen van maatregelen in de bestaande bouw en daar is nog veel te doen: strengere regels, een collectieve aanpak en combinaties in de aanpak zoeken.

Bedenk welke planologische en esthetische belemmeringen voor verduurzaming kunnen worden weggenomen.

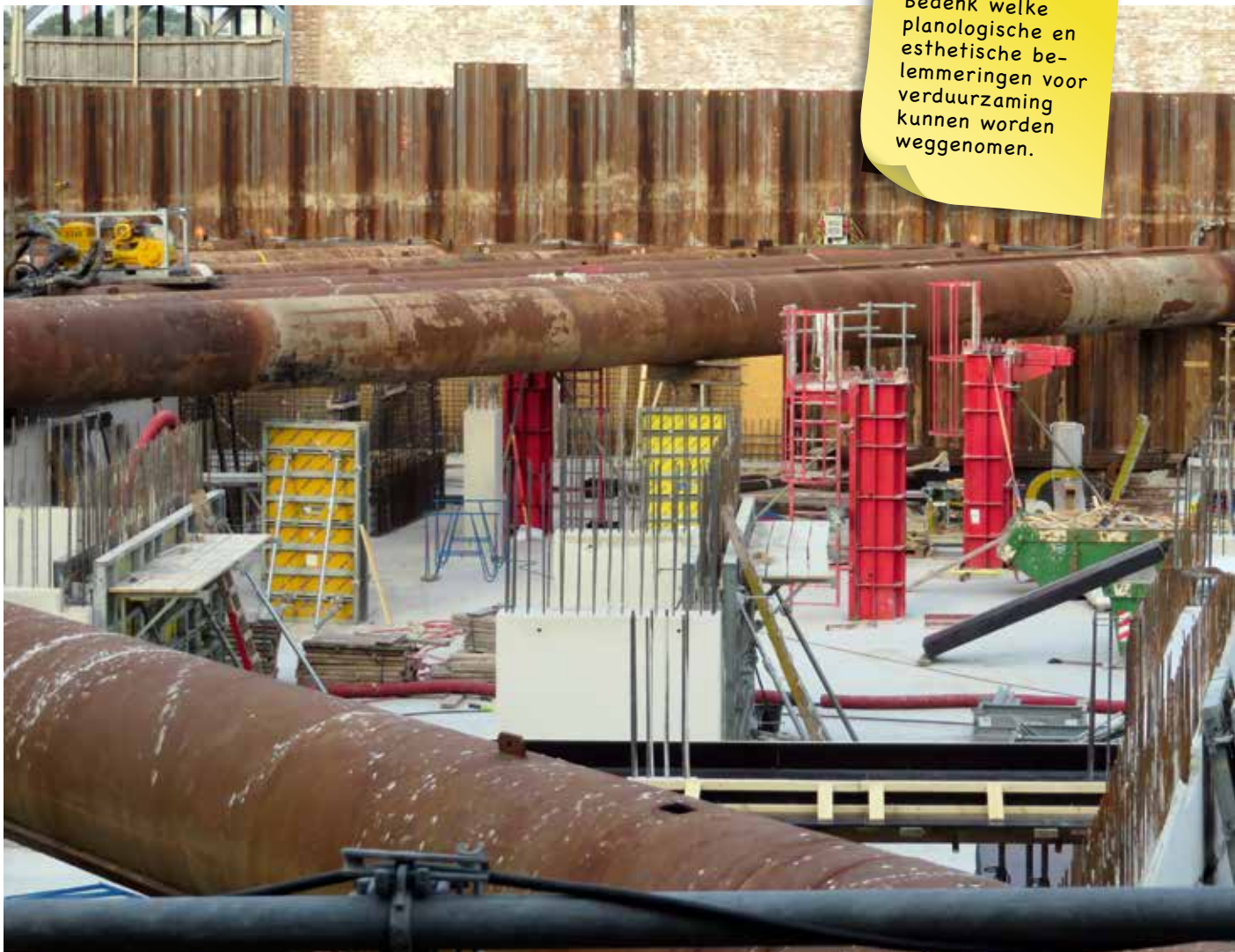
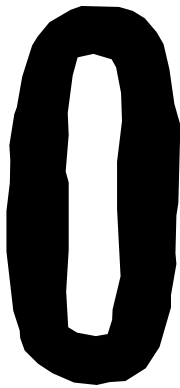

Foto: Michiel G.J. Smit

Op het jaarcongres van de Vereniging Bouw- en Woningtoezicht Nederland mochten we de voorzitter van het klimaatakkoord Ed Nijpels ontvangen. Hij gaf voor ruim 450 deelnemers een helder betoog over de enorme opgave die de energietransitie met zich mee brengt. Als Vereniging BWT Nederland kijken we bij deze veelomvattende transitie vanuit ons vakgebied vooral naar het onderdeel bebouwde

omgeving. Op een plaatje liet Nijpels zien dat de reductieopgave voor die gebouwde omgeving slechts 7 procent is van het totaal. Dit ten opzichte van veel grotere punten uit de taart zoals industrie, mobiliteit en de transitie naar duurzame elektriciteit. Maar om de 3,4 megaton reductie aan CO₂-uitstoot in die bebouwde omgeving te realiseren, staan we wel aan de vooravond van een enorm deltaplan, of anders gezegd, de grootste bouwopgave na de wederopbouw.

NIEUWBOUW

Voor nieuwbouw zijn de duurzaamheidsdoelen al langzaam maar zeker geborgd in het Bouwbesluit. We hebben de afgelopen jaren een steeds strengere EPC-norm (energieprestatiecoëfficiënt, red.) gekregen. We hebben sinds kort een milieuprestatie in het Bouwbesluit, en als in 2020 de BENG-eisen (Bijna Energieneutrale Gebouwen, red.) in werking treden, die ervoor zorgen dat nieuwbouw bijna energieneutraal wordt in haar gebruik, dan hebben we daar al een hele stap gezet. Maar dat is maar een kersje op de taart. De taart is de bestaande bouw. En om die energieneutraal te krijgen, moet er echt meer gaan gebeuren dan het volstoppen van een aantal subsidiepotjes. Het op vrijwillige basis realiseren van de klimaatdoelstelling acht ik gelijk aan het winnen van de Staatsloterij. Daar zijn echt strenge regels voor nodig die de portemonnee best pijn zullen gaan doen. En de eerste van deze regels is op 1 oktober jongstleden al in het Bouwbesluit opgenomen. Namelijk de eis dat alle bestaande kantoren met een oppervlak van meer dan 100 vierkante meter op 1 januari 2023 minimaal moeten voldoen aan energielabel C. Het zijn maar een paar regels, maar hier zit wel een enorme uitdaging achter.

KOSTEN IN PERSPECTIEF

Hoe groot is die totale uitdaging om de gehele bestaande voorraad te laten

voldoen aan de klimaatafspraken? Om op tijd klaar te zijn, zal de Nederlandse bevolking hier minder geld per jaar aan kwijt zijn dan dat er momenteel per jaar nog wordt opgerookt. De maatschappelijke kosten om de bestaande voorraad in 2030 te laten voldoen aan de klimaatdoelstellingen zijn namelijk tussen de 3 en 4 miljard euro per jaar, terwijl er nog ieder jaar voor meer dan 4 miljard euro aan sigaretten wordt verhandeld. En laat nu het eerste doel keihard nodig zijn om de volgende generaties nog op een beetje gezonde planeet te laten wonen, terwijl die andere uitgave de gezondheid alleen maar schaadt.

DELTAPLAN: HOGE KOSTEN, NIET VRIJWILLIG

Het deltaplan van de verduurzaming van de bestaande voorraad is niet eenvoudig, kost best veel geld en zal dus zeker niet vrijwillig gehaald worden. Een taak dus voor het bouwen woningtoezicht om hier een rol te pakken om deze doelstellingen wél te halen. Naar mijn mening begint dat met het wegnemen van planologische en esthetische belemmeringen die het soms onnodig ingewikkeld en procedureel lastig maken om een bestaand gebouw te gaan verduurzamen. Een tweede stap is het goed informeren van initiatiefnemers over de mogelijkheden, innovaties en vooral collectieve aanpak die dan vaak in geld enorm veel kan schelen. Maar ook het combineren van de aanpak, zoals het verwijderen van een dak met asbest en vervangen door een dak met zonnepanelen, is dubbele winst. Het nieuwe bouw- en woningtoezicht onder de Omgevingswet zal dan ook veel meer de adviseur, co-creator en facilitator moeten worden die de inwoners van de stad, het dorp of het platteland ondersteunt en begeleidt in deze transitie. Als dat lukt, wordt de opgave, ook met regels, niet regelgericht maar doelgericht.

Website

www.vereniging-bwt.nl

